

**ANALIZA STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY BIERUŃ ZA 2016 R.**

Kwiecień 2017 r.

1. Cel przygotowania Analizy

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bieruń za rok 2016 została sporządzona w celu realizacji zobowiązań nałożonych na organ wykonawczy gminy przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie gospodarki odpadami.

Analiza ta ma zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania, a także potrzeb inwestycyjnych, kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie, a także ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy. Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 250) gminy dokonują analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym:

- a) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
- b) potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- c) kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- d) liczby mieszkańców,
- e) liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12,
- f) ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy,
- g) ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zakres przedmiotowej analizy pokrywa się z rocznym sprawozdaniem wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2016 sporządzonym na podstawie art. 9q ust. 1 i 3 ww. ustawy, celem jego przedłożenia Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

Zgodnie z art. 9tb ust.1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 250.) burmistrz sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi, która na podstawie ust. 3 ww. artykułu podlega publicznemu udostępnieniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu gminy.

3. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Bieruń

Od 01.07.2013 r. uruchomiony został nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Od tego momentu podmiotem odpowiedzialnym za organizację i funkcjonowanie nowego systemu jest gmina Bieruń. Zgodnie z art. 6c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach: „gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.” Ponadto gmina Bieruń odbiera odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Gmina w zamian za uiszczane stawki opłaty gospodaruje odpadami komunalnymi. Odbiorem odpadów komunalnych z terenu gminy Bieruń zarówno z nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych zajmuje się Konsorcjum Firm: MASTER – ODPADY i ENERGIA Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum, Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. – Członek Konsorcjum oraz SUEZ Południe Sp. z o.o. – Członek Konsorcjum

Umowa została podpisana na okres od 1.08.2015 r. – 31.12.2016 r. Ze względu na możliwość przedłużenia umowy został sporządzony aneks, obejmujący okres od 18.11.2017 r. do 31.03.2017 r.

1) W ramach nowego systemu właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy mają możliwość selektywnego zbierania odpadów „u źródła” (bezpośrednio na terenie nieruchomości). Odbiorem odpadów „u źródła” zostało objętych 7 frakcji odpadów:

- papier i tektura,
- szkło,
- tworzywa sztuczne w tym opakowania wielomateriałowe i styropian opakowaniowy,
- metal,
- odpady zielone,
- popiół,
- zmieszane odpady komunalne.

2) Drugi filar selektywnej zbiórki odpadów stanowią dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), które na terenie gminy Bieruń znajdują się przy: ul. Wł. Jagiełły 13 oraz przy ul. Chemików.

Czynne są od poniedziałku do piątku w godz. 10.00 – 18.00 i w soboty w godz. 10.00 – 14.00.

Do PSZOK nieodpłatnie można dostarczać m.in.:

- papier i tekturę,
- tworzywa sztuczne, w tym opakowania wielomateriałowe i styropian opakowaniowy,
- szkło,
- metal,
- odzież i tekstylia,
- oleje silnikowe, rozpuszczalniki, farby, tusze, kleje,
- opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych (np. środki ochrony roślin),
- chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory, świetlówki,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne,
- przeterminowane leki,

- zużyte opony, w ilości nie większej niż 8 sztuk na gospodarstwo domowe na rok,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady remontowe i budowlane, stanowiące odpady komunalne, w ilości nie większej niż 2 tony na gospodarstwo domowe na rok, pochodzące z samodzielnego prowadzenia drobnych prac remontowo-budowlanych (nie wymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenie robót budowlanych),
- styropian izolacyjny,
- odpady zielone.

Transport odpadów do PSZOK mieszkańcy zapewniają we własnym zakresie i na własny koszt.

3) Odpady komunalne z terenu gminy Bieruń odbierane są w postaci **zmieszanej i selektywnej**.

Częstotliwość odbioru odpadów:

- odpady zmieszane
- **zabudowa jednorodzinna** - raz na 2 tygodnie z pojemników o min. poj. 120 l,
 - **zabudowa wielorodzinna** - 5 razy w tygodniu (od poniedziałku do piątku) z pojemników o min. poj. 1100 l,
 - **nieruchomości niezamieszkałe** - zgodnie z zadeklarowaną częstotliwością z pojemników o minimalnej pojemności 120l.

- **zbiórka selektywna**

a) **system workowy** - obejmujący swym zasięgiem zabudowę jednorodzinną:

- raz na 2 tygodnie - odpady surowcowe posegregowane w workach z podziałem na:
 - szkło - worek biały,
 - papier i tekturę - worek niebieski,
 - tworzywa sztuczne w tym opakowania wielomateriałowe i styropian opakowaniowy - worek żółty,
 - metal - worek czerwony,
 - odpady zielone - worek czarny.

b) **system pojemnikowy** - obejmujący swym zasięgiem zabudowę wielorodzinną:

- raz na 2 tygodnie lub niezwłocznie po wypełnieniu z pojemników z podziałem na:
 - tworzywa sztuczne w tym opakowania wielomateriałowe i styropian opakowaniowy - pojemnik żółty,
 - metal - pojemnik bordowy,
 - szkło - pojemnik biały,
 - papier i tektura - pojemnik niebieski,
 - odpady zielone - pojemnik zielony.

W systemie pojemnikowym odbierane są również popiół i żużel zarówno z nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych z pojemników o min. poj. 120 l w częstotliwości:

- raz na 2 tygodnie, w okresie grzewczym, tj. od 01.10 do 31.03,
- raz na miesiąc w okresie letnim, tj. od 01.04 do 30.09,
- z nieruchomości niezamieszkałych zgodnie z indywidualnymi ustaleniami zawartymi w deklaracji.

4) Na terenie gminy Bieruń ze strumienia odpadów komunalnych wydziela się również „odpady problemowe”, tj. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie, meble i inne odpady wielkogabarytowe, przeterminowane leki i chemikalia, odpady budowlane i rozbiórkowe oraz inne odpady niebezpieczne.

Odpady wielkogabarytowe odbierane są sprzed posesji 2 razy w roku, jeżeli chodzi o zabudowę jednorodzinną, w przypadku zabudowy wielorodzinnej odbiór jest 1 raz w tygodniu.

5) Ponadto w 4 aptekach odbierane są przeterminowane leki.

1. Apteka „Św. Stanisława”, ul. Jerzego 4, 43-150 Bieruń,
2. Apteka „WRZOS”, ul. Chemików 37, 43-150 Bieruń,
3. Apteka Fel Feliksiak M., ul. Węglowa 14, 43-155 Bieruń,
4. Apteka „Gwarek”, ul. Granitowa 22, 43-155 Bieruń.

4. Źródła powstawania odpadów komunalnych

W ustawie o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłami powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury i użyteczności publicznej (sektor gospodarczy, handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo itp.).

Ze złożonych deklaracji przez mieszkańców gminy Bieruń wynika, że systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2016 r. zostało objętych 2910 gospodarstw domowych oraz 418 nieruchomości niezamieszkałych (działalności gospodarcze oraz nieruchomości niezamieszkałe).

Na dzień 31.12.2016 r. selektywną zbiórkę zadeklarowało 2855 gospodarstw domowych, w sposób zmieszany odpady gromadzi 55 gospodarstw.

5. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie gminy Bieruń nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartą umową przekazywane były do MASTER - ODPADY i ENERGIA Sp. z o.o.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego gmina Bieruń została ujęta w Regionie IV. Oznacza to, że odebrane od właścicieli nieruchomości zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania winny być przekazane do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Uchwałą nr V/6/21/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 marca 2015 r. instalacji „Master - Odpady i Energia Sp. z o.o.” w Tychach został nadany status instalacji regionalnej MPB - instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych dla Regionu IV - do przetwarzania odpadów komunalnych pochodzących z terenu gmin zlokalizowanych na południowym obszarze województwa śląskiego.

6. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Moce przerobowe instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w Tychach zapewniły ciągłe i nieprzerwane zagospodarowanie odebranych z terenu gminy Bieruń odpadów komunalnych, w efekcie czego w tym zakresie nie było potrzeby realizowania żadnych zadań inwestycyjnych z tytułu składowania, recyklingu czy odzysku odpadów komunalnych i z tego też tytułu nie poniesiono żadnych kosztów.

7. Koszty obsługi systemu w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r.:

Nazwa kosztu	Kwota
Usługa odbioru i zagospodarowania odpadów od mieszkańców, dzierżawa kontenerów i pojemników- usługa w ramach przetargu	4 372 987,07 zł
Utrzymanie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	64 800,00 zł
RAZEM	4 373 051,87 zł

8. Liczba mieszkańców

a) liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2015 r. na pobyt stały i czasowy **19 089 osoby**,

b) systemem objęto:

- zabudowa jednorodzinna – **10 419 osób**, złożono 2855 deklaracji;

- zabudowa wielorodzinna – **6979 osób**, złożono 106 deklaracji.

Liczba nowo powstałych nieruchomości wykazuje tendencję wzrostową. Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez wielu uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy.

c) Nieruchomości niezamieszkałe

Systemem objęto: **418 nieruchomości niezamieszkałych**.

9. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1.

Na terenie gminy Bieruń do końca 2016 roku nie odnotowano konieczności wydania przez Burmistrza Bierunia decyzji administracyjnej wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

10. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Bieruń

Masa odpadów wyszczególniona w poniższej tabeli została ustalona na podstawie sprawozdań otrzymywanych od firm odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Bieruń w roku 2016:

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów z nieruchomości [Mg]	Masa odebranych odpadów w PSZOK [Mg]	RAZEM
20 01 99	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów(z wyłączeniem pyłów wymienionych w 100104)	1663,19	0,00	1663,19
16 01 03	Zużyte opony	0,00	3,31	3,31
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 170106	0,00	211,38	211,38
17 06 04	Materiały izolacyjne	0,00	5,97	5,97
19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki	417,61	0,00	417,61

	odpadów inne niż wymienione w 19 12 11			
20 01 01	Papier i tektura	237,36	0,00	237,36
20 01 02	Szkło	300,73	1,72	302,45
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	0,11	0,00	0,11
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 200131	0,40	0,00	0,40
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,16	0,00	0,16
200136	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121 i 200123, 200135	0,00	4,00	4,00
20 01 39	Tworzywa sztuczne	286,87	0,52	287,39
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	605,45	100,45	705,9
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	4 423,48	0,00	4 423,48
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	260,38	111,95	372,33

Objaśnienia:

Odpadami niebezpiecznymi w katalogu odpadów są odpady oznakowane indeksem górnym w postaci gwiazdki „*” przy kodzie rodzaju odpadów, chyba że mają zastosowanie przepisy art. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

11. Wskaźniki odzysku przewidziane do osiągnięcia w 2016 r. i w latach następnych

Zapisy art. 3b oraz 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obligują gminy do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz do osiągnięcia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz.U. z 2012 r. poz. 676) określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Poziom, który musiał zostać osiągnięty w roku 2016 wynosi PR = 45%.

Gmina Bieruń osiągnęła poziom ograniczenia (TR) w wysokości TR = 6,35 %.

Jeżeli osiągnięty w roku rozliczeniowym poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania jest równy bądź mniejszy (TR = PR lub TR < PR) niż poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wynikający z załącznika do ww. rozporządzenia, poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku rozliczeniowym został osiągnięty.

W przypadku gminy Bieruń TR jest mniejsze od PR, zatem osiągnięty poziom spełnia wymogi ustawy.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 645), poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła dla 2016 roku powinien wynosić minimum 18%. Osiągnięty przez gminę Bieruń poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ww. frakcji odpadów w 2016 roku wyniósł 33,38%.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych dla 2016 roku powinien wynosić minimum 42%. Osiągnięty przez gminę Bieruń poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ww. frakcji odpadów w 2016 roku wyniósł 98,96%.

Gmina Bieruń osiągnęła w 2016 r. wszystkie wymagane poziomy odzysku surowców wtórnych. Poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych w 2016 r. przedstawiają się następująco:

	Osiągnięty przez gminę Bieruń w 2015 r.	Wymagany przepisami prawa do osiągnięcia w 2015 r.
Poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	6,35%	max. 45%
Poziom recyklingu, przygotowanie do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	33,38 %	min. 18%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	98,96%	min. 42%

Powyższe wyniki są najlepszym dowodem na to, że nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi przynosi zamierzone efekty.

12. Podsumowanie

Opracowana „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bieruń za 2016 rok prowadzi do następujących wniosków:

1. System gospodarki odpadami działa prawidłowo. Wykonawca usługi wywiązuje się z warunków zawartej umowy, m.in. poprzez właściwy odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, wyposażenie nieruchomości w wymagane pojemniki, prowadzenie PSZOK, uruchomienie Biura Obsługi Klienta, a także prowadzenie edukacji ekologicznej.
2. Znaczący wpływ na prawidłową segregację odpadów komunalnych „u źródła” ma wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców. Stanowi to główny czynnik przy osiągnięciu przez gminę poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia surowców wtórnych. Uzyskanie przedstawionych wyników dotyczących osiągnięcia przez gminę ww. poziomów pozwoliło na uniknięcie kar nakładanych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na podstawie art. 9zb ust 1 ustawy na gminy, które nie dopełnią tego obowiązku.

3. Punkty PSZOK spełniają swoją rolę. Ilość korzystających z nich osób, a także ilość oddawanych tam odpadów segregowanych rośnie. Uruchomienie tych punktów daje szansę na zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, skuteczniejszą segregację odpadów w gminie, a także zmniejszenie ilości „dzikich wysypisk” na terenie gminy Bieruń.
4. Zdolności przerobowe instalacji w Tychach w roku 2016 były wystarczające dla przyjmowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu gminy Bieruń.
5. Na terenie gminy Bieruń w roku 2016 zebranych zostało 6 935,32 Mg odpadów komunalnych z czego w formie zmieszanej 4 423,48 Mg. Niesegregowane odpady o kodzie 20 03 01 w całości zostały poddane przetworzeniu w procesie odzysku.
6. Gmina Bieruń osiągnęła w 2016 r. wszystkie wymagane poziomy odzysku surowców wtórnych.
7. Aby zmniejszyć powstawanie ilości odpadów zmieszanych w stosunku do odpadów segregowanych należy w dalszym ciągu prowadzić kampanię informacyjną oraz edukację społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. Ponadto należy prowadzić na bieżąco czynności sprawdzające pod kątem prawidłowej segregacji odpadów, przez mieszkańców oraz przedsiębiorców, a także ilości nieruchomości niezamieszkałych znajdujących się na terenie gminy Bieruń.

Opracowała:

Magdalena Pala

Zatwierdził:

Zup. BURMISTRZA
Sebastian Macioł
Z-ca Burmistrza

